

Natuuravonturen op het Eiland van Brieneoord

Verslag struintochten voorjaar 2023

Met de struintochten op het Eiland van Brieneoord krijgen Rotterdamse schoolkinderen een unieke natuurbeleving op een bijzondere plek. Hier vind je getijdennatuur middenin de stad. Op het Eiland van Brieneoord kunnen kinderen avonturen beleven in de natuur. Ze kunnen kikkers vangen, vogels kijken, klimmen en klauteren, onderzoeken wat de invloed van eb en vloed is, zoeken naar kleine beestjes, zich verwonderen en vooral: genieten van de natuur. Met dit project worden niet alleen veel kinderen bereikt, maar ook hun volwassen begeleiders, zoals ouders en leerkrachten.

Inleiding

Op het Eiland van Brienoord is de laatste jaren hard gewerkt aan meer ruimte voor getijdennatuur. Eb en vloed zijn nu nog duidelijker zichtbaar en beleefbaar. Veel vogels hebben deze nieuwe plekken al ontdekt en de planten koloniseren in rap tempo de afgegraven oevers. Ook is er rivierhout in het aangrenzende Zuiddiepje gelegd, om vooral het kleine onderwaterleven meer kans te geven.

Om kinderen van Rotterdamse schoolklassen bij deze veranderende natuur te betrekken en hen te leren over deze veranderingen heeft ARK Rewilding Nederland in opdracht van het Wereld Natuur Fonds avontuurlijke struintochten ontwikkeld. Er zijn opdrachtkaarten ontwikkeld en struintassen samengesteld.

Van het begin af aan is er samengewerkt met de Rotterdamse organisatie [De Stad Uit](#). Zij zorgen voor de organisatie en begeleiding van de struintochten. De begeleiders zijn hiervoor door ARK getraind.

Dit is het verslag van de eerste reeks struintochten in deze versie, in de periode januari - juli 2023.

De struintocht

De struintochten op het Eiland van Brienoord zijn bedoeld voor de bovenbouwklassen van Rotterdamse basisscholen. Kinderen van de groepen (6) 7 en 8 kunnen op deze manier ontdekken hoe mooi en spannend dit natuurgebied dichtbij hun huis is.

Na een korte inleiding over getijdennatuur en afspraken over bijvoorbeeld de Schotse Hooglanders gaan de kinderen in kleine groepjes met volwassen begeleiders op pad. Het draait bij de struintochten vooral om zelf ontdekken beleven, verwonderen en genieten. Ieder groepje heeft een struintas mee, met daarin materialen zoals een verrekijker, loepjes, insectenpotjes, zoekkaarten en opdrachtkaarten.

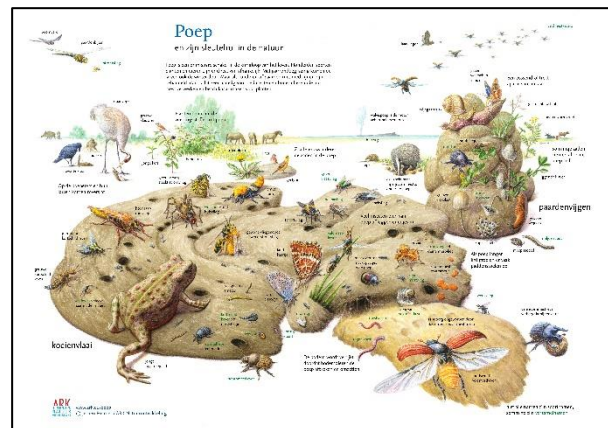
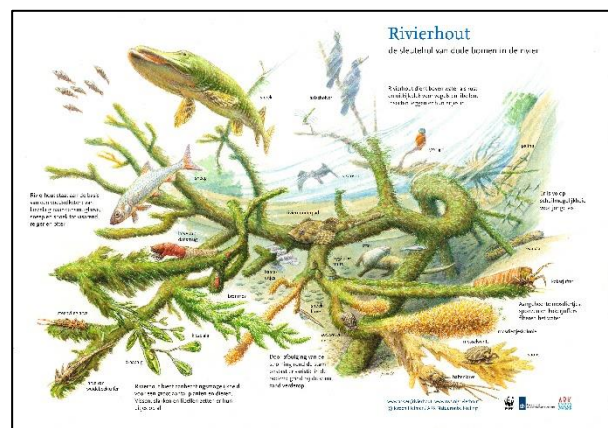
Er zijn 8 opdrachtkaarten speciaal voor deze struintochten ontwikkeld. De opdrachten kunnen onderweg worden uitgevoerd en helpen om de aandacht te richten. Vaak worden niet alle opdrachten gedaan, omdat er onderweg al zoveel te ontdekken valt. Het struinen zelf, het klimmen en klauteren over omgevallen bomen, het lopen over smalle bospadjes, de modderige getijdengeulen, kikkervisjes zoeken, het is allemaal onderdeel van dit natuuravontuur.

De opdrachten (zie aparte bijlage):

- Brandnetels aaien
- Luisteren
- Geuren
- Bos en bomen (een stukje bos onderzoeken)
- Iets moois (land art)
- Schotse Hooglanders
- Poep
- Eb en vloed

Zoekkaarten en informatieplaten

- Eiland van Brieneoord (kaart in vogelvlucht)
- Kleine beestjes
- Sleutelrol wild rund
- Sleutelrol rivierhout
- Vogels van het Eiland van Brieneoord
- Algemene planten
- Poep (leven rond en in de poep)
- Dierensporen
- Land art foto's

Aanmeldingen en deelname scholen

In periode van januari tot juli 2023 hebben er 218 kinderen van 5 verschillende basisscholen uit Rotterdam deelgenomen. Daarbij waren ongeveer 40 volwassenen betrokken: leerkrachten, vrijwilligers en begeleidende (groot-)ouders. Ook zij zijn op deze manier bekend gemaakt met de natuur op het eiland van Brienoord. De andere ouders horen thuis de enthousiaste verhalen van de kinderen, wat vaak ook weer leidt tot een bezoek aan het eiland.

school	groepen	leerlingen
Sterrenschool	1	21
Bogermanschool	1	25
RK Maria basisschool	2	50
Stephanusschool	3	69
Kinderparadijs meidoorn	2	30
Totaal	9	218

Ervaringen van de begeleiders

- *Deze kinderen komen nauwelijks in de natuur en dat merk je. Het is echt even wennen voor ze, en we moeten ze dus even de tijd gunnen. Na ongeveer een kwartier zijn de meeste kinderen "om".*
- *We ontdekken van alles. De ene keer zebrarupsen, een andere keer visdiefjes of spinselmotten.*
- *Een groepje kinderen kwam met flessen vol kikkervisjes terug. Dat zorgde voor discussie. De afspraak is: geen levende dieren meenemen.*
- *Wat een verstedelijkte kinderen zeg! Ze vonden de natuur maar vies en eng en wilden gered worden door de meester. Tegen het einde van de struintocht zaten de kinderen onder de camouflagestrepen en wilden ze niet stoppen met rennen en klimmen. Een heerlijke dag!*
- *Op het moment dat we de Schotse Hooglanders tegenkwamen, waren de afspraken over afstand houden ineens vergeten. Het is ook extra lastig als bezoekers het slechte voorbeeld laten zien.*
- *De rol van de leerkracht is heel belangrijk. Die kent de kinderen. Een enthousiaste leerkracht kan een hele positieve invloed hebben. Helaas maken we soms ook het tegenovergestelde mee.*
- *De plek met de omgevallen wilgen bij de Maasoever zorgt voor echte wilderniservaringen, geweldig!*

Samenwerking met De Stad uit

Van het begin af aan is er samengewerkt met de Rotterdamse organisatie [De Stad Uit](#). Zij verzorgen de contacten met de scholen en de organisatie rondom de struintochten, zoals het regelen van busvervoer van en naar het eiland. Aan De Stad Uit zijn professionele natuureducators verbonden, vaak met daarnaast hun eigen bedrijf op het gebied van natuureducatie. Om hen mee te nemen in het verhaal van getijdennatuur, in het bijzonder van het Eiland van Brieneoord, is er voor de zes betrokken educators een trainingsdag georganiseerd en is er een handleiding verstrekt. Tijdens deze trainingsdag is ook het eiland bezocht en is de opzet en werkwijze van de struintochten besproken.

Aan De Stad Uit is ook een grote groep enthousiaste vrijwilligers verbonden. Zij helpen ook mee met de begeleiding van groepjes kinderen tijdens de struintochten op het Eiland van Brieneoord. Heel fijn, ook omdat het vaak lastig blijkt om voldoende begeleidende ouders mee te krijgen!

De toekomst

We willen graag door! Leerkrachten en leerlingen zijn enthousiast en de samenwerking met De Stad Uit bevalt goed. Wel merken we dat het nodig is om regelmatig bij elkaar te komen om ervaringen uit te wisselen en de ARKse aanpak en denkwijze over te dragen. Wat er nog ontbreekt is een voorbereidende les in de klas. Dat zou veel toevoegen aan de struintochten: in de klas is er tijd en aandacht voor een interactief verhaal over getijdennatuur, buiten niet. Tijdens een gastles in de klas worden kinderen en leerkrachten alvast voorbereid en opgewarmd voor de struintocht. Het geeft de struintochten meer diepgang en context. We werken nu aan een mooie presentatie voor in de klas en de bedoeling is dat de gastlessen komend schooljaar in het programma worden opgenomen.

augustus 2023

Elma Duijndam

ARK Rewilding Nederland

